

Αθήνα 15 Μαρτίου 2013

Προς: Κα Αφροδίτη Κουτούκη,
Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, γραφείο
Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής,
Αμαλιάδος 29 & Έσλυν, 115 23 Αθήνα

Θέμα: Αιτήσεις ακύρωσης Προεδρικού Διατάγματος (Π.Δ.) περί καθορισμού μέτρων προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού, και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή-Ιλισίων, ΦΕΚ 187-16/06/2011

Κοινοποίηση: Κο Ράμμο και κα Σακελλαροπούλου, Ολομέλεια Συμβουλίου Της Επικρατείας, Πανεπιστημίου 47-49, 105 64 Αθήνα

Επισυνάψεις: Φωτογραφίες οικισμού εκτός σχεδίου στην Ηλιούπολη, Φωτογραφίες κατοικιών σε δασική Έκταση Υμηττού, Ενημερωτικό Υπόμνημα του συλλόγου ιδιοκτητών εκτός σχεδίου, Έκθεση αυτοψίας Δασονομείου Αγ. Παρασκευής, Έκθεση μερικής τήρησης περιβαλλοντικών όρων- Πράξη βεβαίωσης παράβασης & Εισήγηση Προστίμου της Ε.Υ.Ε.Π., Πρωτόκολλο απομάκρυνσης αυθαίρετων κατασκευών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής

Με αφορμή τις αιτήσεις ακύρωσης του νέου ΠΔ για την προστασία του Υμηττού, που συζητήθηκαν πρόσφατα στο Συμβούλιο Της Επικρατείας (ΣΤΕ), θα θέλαμε να θέσουμε υπόψη σας τα εξής:

1. **Εκτός σχεδίου πόλεως κατοικίες στην περιοχή του Δήμου Ηλιουπόλεως.** Πρόκειται για 121 ιδιοκτησίες, μεταξύ των οποίων 40 κατοικίες, στις οδούς Νεύτωνος, Αναξαγόρα, Αντιφώντος, Υπερείδου, Διογένηος κ.α.. Σύμφωνα με τα στοιχεία της προσωρινής διοικούσας επιτροπής των ιδιοκτητών, οι 14 εξ αυτών κτισμένες με νόμιμη οικοδομική άδεια (πρβλ. το επισυναπτόμενο «Ενημερωτικό Υπόμνημα» του Συλλόγου ιδιοκτητών εκτός σχεδίου «Η ΔΙΚΑΙΩΣΗ»). Οι υπόλοιπες ήταν αρχικά αυθαίρετες, και νομιμοποιήθηκαν εκ των υστέρων με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες διαδικασίες. Η συνολική έκταση που καταλαμβάνουν είναι 4-5 οικοδομικά τετράγωνα, εφάπτεται της περιοχής «Λαϊκού Τομέα (Κοπανά)», προς την οποία εγκρίθηκε η επέκταση του σχεδίου του Συνοικισμού Ηλιουπόλεως το 1932 [Π.Δ. της 25/27.7.1932 (ΦΕΚ Α' 241)].

Η επίμαχη περιοχή φαίνεται στις επισυναπτόμενες φωτογραφίες 7628,-29,16,-17,-20,-22,-23,-24, στις οποίες η διείσδυση των κατοικιών μέσα στην αμιγώς δασική έκταση του βουνού είναι εμφανής. Από τις φωτογραφίες προκύπτει επίσης ότι τουλάχιστον ορισμένες από αυτές είναι πολυτελείς. Εξ' όσων γνωρίζουμε, οι ιδιοκτησίες αυτές είναι ο βασικός λόγος για τον οποίον ο Δήμος Ηλιούπολης αμφισβητεί την νομιμότητα της ένταξης των περιοχών αυτών στην Ζώνη Α. Για το θέμα αυτό, θα θέλαμε να σημειώσουμε τα παρακάτω:

(α) Για τις κατοικίες αυτές, μεριμνούν οι μεταβατικές διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 1 και 8 παρ. 6 του Π.Δ. της 14/16.6.2011 (ΦΕΚ Δ' 187). Οι διατάξεις αυτές, επιτρέποντας την διατήρηση και την επισκευή τους χωρίς επέκταση, λαμβάνουν υπόψη το πραγματικό γεγονός της ύπαρξής τους (δεδομένου, άλλωστε, ότι έχουν ηλεκτρικό ρεύμα και νερό και πληρώνουν δημοτικά τέλη επί δεκαετίες), και το σταθμίζουν με την ανάγκη προστασίας του ορεινού όγκου του Υμηττού από την επέκταση του οικιστικού ιστού. Επιπροσθέτως, η

διαδικασία καταγραφής του άρθρου 5 παρ. 2 του ίδιου Π.Δ./τος συμβάλλει όχι μόνο στην προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και στην καλύτερη κατοχύρωση των ιδίων των ιδιοκτητών.

Κατά συνέπεια, (αα) έχουν ληφθεί υπόψη τα θεμιτά συμφέροντα των ιδιοκτητών και, σε κάθε περίπτωση (αβ) τα όποια δικαιώματα ιδιοκτησίας δεν επιβάλλουν την εξαίρεσή τους από την Ζώνη Α, και, πολύ περισσότερο, την ακύρωση του Π.Δ.. Επίσης, (αγ) όπως και οι ίδιοι ομολογούν, η ένταξή τους σε κάποια ζώνη προστασίας δεν εμποδίζει την παροχή βασικών δημοτικών υπηρεσιών σε αυτούς. Τέλος, όπως προκύπτει και από ενημερωτικό τους υπόμνημα, (αδ) δεν έχουν αντίρρηση στην ένταξή τους στην Ζώνη Α, (αε) εγείρουν θέματα ιδιοκτησίας και εφαρμογής της δασικής νομοθεσίας, η οποία καταρχήν δεν έχει σχέση με το Π.Δ. της 14/16.6.2011 (το οποίο παραπέμπει απλώς σε αυτή, όπου η τελευταία εφαρμόζεται).

(β) Κοντά στη ίδια περιοχή, προς το τέλος της Σοφοκλή Βενιζέλου και στη δεξιά πλευρά, μέσα σε συνεχή δασική έκταση εντός του ορεινού όγκου, βρίσκονται μερικές κατοικίες (φωτό 7575, 7618, 7661 και 7662). Δε γνωρίζουμε εάν ανήκουν μέσα στις προαναφερόμενες 40 κατοικίες, αλλά το θεωρούμε απίθανο. Η ύπαρξή τους, ωστόσο, τεκμηριώνει (βα) την συνεχή πίεση που δέχεται στην ίδια περιοχή ο ορεινός όγκος και (ββ) την επιτακτική ανάγκη προστασίας του, με διατάξεις όπως αυτές των άρθρων 3 παρ.1γ [απαγορεύεται κάθε είδους δόμηση εντός της Ζώνης Α], 5 παρ. 2 [καταγραφή αυθαίρετων εργασιών] και 8 παρ. 1 [εφαρμογή δασικής νομοθεσίας] του Π.Δ. της 14/16.6.2011.

(γ) Όσον αφορά την ανάγκη προστασίας της παραπάνω εκτός σχεδίου περιοχής:

(γα) αποτελεί «γειτονική έκταση» σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 4 Ν. 1650/1986, όπως ισχύει, κατά το οποίο «[α]ν για την προστασία και διατήρηση των περιοχών των στοιχείων ή των συνόλων της παραγράφου 3 επιβάλλεται παράλληλα η εφαρμογή ορισμένων μέτρων σε γειτονικές εκτάσεις, οι παραπάνω περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα αποτελούν κεντρικό τμήμα μιας ευρύτερης περιοχής, στην οποία τα αναγκαία μέτρα προστασίας κλιμακώνονται κατά ζώνες» (πρβλ. και άρθρο 1 του Π.Δ. της 14/16.6.2011, όπου ως σκοπός του τελευταίου ορίζεται και η προστασία των «περιφερειακών εκτάσεων») · (γβ) το άρθρο 18 παρ. 1 Ν. 1650/1986, όπως ισχύει, προστατεύει και το τοπίο, και ο Υμηττός αποτελεί τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους [ΦΕΚ Β' 669/30.11.1968, πρβλ. και 9 περ. (α) και 10 παρ. 3 (α) ΚΒΠολΝ]· (γγ) το άρθρο 21 παρ. 1 περ. (α) Ν. 1650/1986, όπως ισχύει, ορίζει ότι αναγκαίο περιεχόμενο των Π.Δ. που εκδίδονται βάσει αυτού είναι και «ο καθορισμός χρήσεων γης και δραστηριοτήτων» μέσα στις περιοχές που οριοθετεί, και από αυτό συνάγεται ότι οι υπό όρους «δραστηριότητες» όπως η κατοικία μπορεί να είναι συμβατές με ένα καθεστώς προστασίας και (γδ) η εξουσιοδοτική διάταξη του 10 παρ. 4 (β) ΚΒΠολΝ θέτει ως στόχους την «ανάσχεση της εξάπλωσης», ενώ ο στόχος της «επέκτασ[ης] του σχεδίου στις διαμορφωμένες περιοχές αυθαίρετων» [10 παρ. 3 (ε) ΚΒΠολΝ] διακυρήχθηκε μετά την θέσπιση του Π.Δ. της 31.8/20.10.1978 «Περί καθορισμού ζωνών ρυθμίσεως και προστασίας της περιοχή του όρους Υμηττού» [ΦΕΚ Δ' 544], που είχε εντάξει την παραπάνω περιοχή στη Ζώνη Β.

2. **Νεκροταφείο Γλυφάδας.** Ο χώρος αυτός, που βρίσκεται στην Ζώνη Β του Π.Δ. της 31.8/20.10.1978:

(α) εμπίπτει εν μέρει σε έκταση που έχει κηρυχθεί δύο φορές αναδασωτέα (πρβλ. την επισυναπτόμενη έκθεση αυτοψίας και πρωτόκολλο μηνύσεως του Δασονομείου Αγ. Παρασκευής)
(β) έχει αλλοιωθεί από «αυθαίρετη επέμβαση για δημιουργία νεκροταφείου» σύμφωνα με «Έκθεση Μερικής Τήρησης Περιβαλλοντικών Όρων» της Ε.Υ.Ε.Π. (επισυνάπτεται), για την οποία έχει εκδοθεί «πράξη βεβαίωσης παράβασης» (επισυνάπτεται) (γ) στεγάζει αυθαίρετες κατασκευές, σύμφωνα με «Πρωτόκολλο Απομάκρυνσης» της Α.Δ. Αττικής (επισυνάπτεται).

Από τα προαναφερθέντα έγγραφα της Ε.Υ.Ε.Π., προκύπτει ότι (δ) το σημείο βρίσκεται εντός περιοχής του «Δικτύου Φύση 2000», χωρίς να υπάρχει καμία ένδειξη ότι έχουν τηρηθεί όσα ορίζει η εθνική και κοινοτική νομοθεσία για τις περιοχές αυτές (όπως η «δέουσα εκτίμηση» των επιπτώσεων και η εξέταση εναλλακτικών λύσεων) και (ε) δεν έχει τηρηθεί η νομοθεσία περί κοιμητηρίων. Γενικότερα για τα κοιμητήρια, το Π.Δ. της 14/16.6.2011 μεριμνά στο άρθρο 3 παρ. 5, που αφορά τη Ζώνη Ε.

3. **Η αναγκαιότητα στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.** Το Π.Δ. δεν είναι απαραίτητο να υποβληθεί στην διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου της Κοινής Υπουργικής Απόφασης ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 (ΦΕΚ Β' 1225/5.9.2006), καθώς η εκδοσή του προβλέπεται από το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 1515/1985 (όπως ισχύει).

Με τα Π.Δ. βάσει της παραγράφου αυτής, «συμπληρώνονται, εξειδικεύονται, διευκρινίζονται και τροποποιούνται μερικά το ρυθμιστικό σχέδιο Αθήνας και το πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος χωρίς μεταβολή των στόχων και κατευθύνσεών τους».

Στην περίπτωση αυτή, δεν υπάρχει τροποποίηση: βάσει του άρθρου 4 παρ. 1 του ίδιου νόμου, «[τ]ο Ρ.Σ.Α. και το πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος πραγματοποιούνται με τα μέτρα του παραρτήματος και τα διαγράμματα», και η επίμαχη περιοχή περιλαμβάνεται στο διάγραμμα 1^Α με την ένδειξη «Προστασία Ορεινών Όγκων» (σ. 11 του ΦΕΚ Α' 18/18.2.1985). Επίσης: (α) το Π.Δ. της 14/16.6.2011 «συνδέ[εται] άμεσα ή είναι απαραίτητ[ο] για τη διαχείριση και προστασία» περιοχής του «εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 (Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.)» [άρθρο 3 παρ. 1 περ. (β) της παραπάνω κ.υ.α.]: (β) η σύνδεση του Π.Δ. της 14/16.6.2011 με την «προστασία» της περιοχής καταδεικνύεται από την επέκταση της ζώνης Α, η οποία έχει ως συνέπεια την αφαίρεση χρήσεων και δραστηριοτήτων από ένα τμήμα του ορεινού όγκου (ζώνη Β), και την αυστηροποίηση του καθεστώτος προστασίας: (γ) το Π.Δ. της 14/16.6.2011 είναι «απαραίτητο» για την προστασία της περιοχής, όχι μόνο λόγω των πιέσεων που αυτή δέχεται, αλλά και επειδή μεγάλο τμήμα της είναι ενταγμένο στο Δίκτυο Φύση 2000, και η σχετική υποχρέωση απορρέει από την οδηγία 92/43: (δ) σε κάθε περίπτωση, το Π.Δ. της 14/16.6.2011 δεν αποτελεί νέο «σχέδιο ή πρόγραμμα» χρήσεων γης, καθώς (δα) κωδικοποιεί προϋφιστάμενες ρυθμίσεις (π.χ., με το Π.Δ. της 31.8/20.10.1978, με τον Ν. 732/1977 για την περιοχή Γουδή) ή (δβ) παραπέμπει σε μελλοντικά νομοθετήματα για την χωροθέτηση [π.χ., την κ.υ.α. του άρθρου 3 παρ. 1 περ. (ε) για την θέση των νέων ιστών, την πολεοδομική μελέτη ή το σχέδιο γενικής διάταξης του άρθρου 4 παρ. 4].

Η παραπάνω παρατήρηση είναι σύμφωνη με την απαίτηση της οδηγίας 2001/42 (α) να μην επαναλαμβάνεται η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων για όλα τα επίπεδα ενός «εραρχικού συνόλου» (άρθρο 4 παρ. 3 οδηγίας 2001/42), και (β) το γεγονός ότι το Π.Δ. 14/16.6.2011 δεν αποτελεί πρόγραμμα που «λόγω των συνεπειών που ενδέχεται να έχ[ει] σε ορισμένους τόπους, απαι[εί] εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 92/43...» [άρθρο 3 παρ. 2 (β) οδηγίας 2001/42].

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Αθανάσιος Αρμάος

Ευαγγελία Δημητρίου